

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/488/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715200387
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7715200387.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu J. Y. G., s.r.o., so sídlom H., C. 5, IČO: 35 724 803, zast.: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným 1/ Z. D., nar. XX.X.XXXX, posledná adresa evidovaná v registri obyvateľov Y. XXX, 2/ I. G., nar. X.XX.XXXX, bytom I., Švermova XX a 3/ I. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom I., B. XXXX/XX, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, so sídlom Stropkov, Nám. SNP 7, o zaplatenie 11.306,88 €, o odvolaniach žalobcu proti rozsudku 11C 11/2015-201 z 1.12.2015 a dopĺňaciemu rozsudku 11C 11/2015-227 z 11.12.2015 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v znení opravného uznesenia 11C 11/2015-271 v spojení s dopĺňacím rozsudkom 11C 11/2015-227 z 11.12.2015 v napadnutých výrokoch o zamietnutí žaloby proti žalovanému 3/ v celom rozsahu a zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti proti žalovaným 1/ a 2/ a súvisiacom výroku o trovách konania.

Žalovanému 3/ proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

V právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom žalované 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 9.567,36 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.8.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.9.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.10.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.11.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.12.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.1.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.2.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.3.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.4.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.5.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.6.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.7.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.8.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.9.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.10.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.11.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.12.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.1.2011 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.2.2011 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.3.2011 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.4.2011 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.5.2011 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.6.2011 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.7.2011 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.8.2011 do zaplatenia, 9,2 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.9.2011 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.10.2011 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.11.2011 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96

€ od 21.12.2011 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.1.2012 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.2.2012 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.3.2012 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.4.2012 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.5.2012 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.6.2012 do zaplattenia, 8,75 % ročne zo sumy 4.493,76 € od 21.7.2012 do zaplattenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že splnením povinnosti jednou zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhej žalovanej. V prevyšujúcej časti žalobu proti žalovaným 1/ a 2/ zamietol a žalobu proti žalovanému 3/ zamietol v celom rozsahu. Doplniacim rozsudkom 11C 11/2015-227 z 11.12.2015 súd doplnil rozsudok o výrok o trovách konania, ktorým žalované 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne nahraďiť žalobcovi trovy konania spolu v sume 3.614 € a žalobcu zaviazal nahraďiť žalovanému 3/ trovy konania v sume 2.440,88 € všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Opravným uznesením 11C 11/2015-239 z 11.12.2015 súd opravil odôvodnenie svojho rozsudku na strane 2 odsek prvý, pretože v označenej časti odôvodnenia došlo ku chybe v písaní.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa pôvodne v konaní vedenom pod sp. zn. 11C 242/2012 domáhal od žalovaných, aby mu spoločne a nerozdielne zaplatili sumu 13.882,92 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 13.199,24 € od 25.3.2011 do 20.6.2012, 9 % ročne zo sumy 13.058,63 € od 21.6.2011 do 18.7.2012, 9 % ročne zo sumy 12.918,02 € od 19.7.2012 do zaplattenia a náhrady trov konania. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že jeho právny predchodca Slovenská sporiteľňa a.s., Bratislava uzavrel so žalovanou 1/ dňa 7.1.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. 0482597494, na základe ktorej jej poskytol úver vo výške 300.000,- Sk (9.958,18 €) a žalovaná 1/ sa zaviazala tento úver splatiť v dohodnutom čase, platiť úroky, poplatky dohodnuté v zmluve, ďalšie poplatky a náklady spojené s úverom a dodržiavať dohodnuté podmienky. V prípade omeškania žalovanej 1/ bol právny predchodca žalobcu oprávnený požadovať zaplattenie úroku z omeškania v dohodnutej výške. V ten istý deň uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanými 2/ a 3/ dohodu o ručení, v ktorej sa títo zaviazali uhradiť pohľadávku, ktorá vznikne zo zmluvy, ak túto žalovaná 1/ neuhradí riadne a včas. Vzhľadom k tomu, že žalovaná 1/ si neplnila povinnosti zo zmluvy, žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a dňa 26.6.2012 bolo žalovaným zaslané oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ktorá nastala k uvedenému dňu a zároveň ich vyzval na splatenie pohľadávky do 15 dní odo dňa doručenia oznámenia. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 24.3.2011 medzi vyššie označeným postupcom a žalobcom, bola pohľadávka, ktorá je predmetom tohto sporu, postúpená žalobcovi. Pohľadávka predstavovala ku dňu 28.6.2011 sumu 14.164,14 € a pozostáva z istiny 13.199,24 € a vyčíslených úrokov z omeškania ku dňu 28.6.2011 964,90 €. Ku dňu podania žaloby bola uhradená žalobcovi dňa 20.6.2012 suma 140,61 € a dňa 18.7.2012 suma 140,61 €. Uhradená suma bola započítaná na istinu, takže pohľadávka predstavuje ku dňu podania žaloby sumu 13.882,92 €. Žalobca poukázal na to, že medzi postupcom a žalovanou 1/ vznikol obchodný záväzkový vzťah, na základe ktorého poskytol postupca v žalovanej 1/ finančné prostriedky v dohodnutej výške a žalovaná 1/ sa zaviazala splatiť poskytnutý úver v dohodnutom čase a dodržiavať dohodnuté podmienky. Žalovaná 2/ a žalovaný 3/ žiadali žalobu zamietnuť.

3. Podaním došlým súdu pred pojednávaním žalobca uviedol, že si uplatňuje voči žalovaným zaplattenie neuhradených a nepremlčaných splátok ku dňu podania žaloby, t.j. 78 nepremlčaných splátok (splátku splatnú od 20.8.2008 až do 20.1.2015) v celkovej sume 11.306,88 € spolu s príslušným úrokom z omeškania s tým, že splnením povinnosti jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia ostatných žalovaných. V prevyšujúcej časti vzal voči žalovaným žalobu späť. Uplatnil si aj náhradu trov konania.

4. Vzhľadom k tomu, že žalobca vzal pred začatím pojednávania žalobu sčasti späť, súd v tejto časti konanie podľa § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil a v prevyšujúcej časti vec vylúčil na samostatné konanie (§ 112 O.s.p.), ktoré sa vedie pod sp. zn. 11C 11/2015.

5. Súd vec právne posudzoval podľa § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1, 2, § 526 ods. 1, 2, § 39, § 546, § 548 ods. 2, 3, § 549, § 550, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 261 ods. 3 písm. d/, § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, 2, § 504, § 303, § 304 ods. 1, § 307 ods. 1, 3, § 387 ods. 1, § 397 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 5b zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa.

6. Po vykonaní dokazovania súd uzavrel, že právny predchodca žalobcu - postupca Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava, dňa 28.6.2012 pristúpil na žalobcu pohľadávku proti žalovaným, vzniknutú

zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0482597494, ktorú dňa 7.1.2005 uzavreli právny predchodca žalobcu a žalovaná 1/, ktorej súčasťou sú všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov. Na základe tejto zmluvy postupca poskytol splátkový úveru žalovanej 1/ v sume 300.000,- Sk (9.958,18 €) s dohodnutou výškou splátok 4.367,- Sk, t.j. 144,96 € mesačne so splatnosťou prvej splátky 20.2.2005 a konečnou splatnosťou úveru 20.1.2015. Dňa 7.1.2015 žalovaní 2/ a 3/ rade uzavreli dohody o ručení, z obsahu, ktorých vyplýva, že ručiteľ má vedomosť o tom, že veriteľ - Slovenská sporiteľňa, a.s. uzavrel dňa 7.1.2005 s dlžníkom - žalovanou 1/ zmluvu o splátkovom úvere č. 0482597494 o poskytnutí úveru vo výške 300.000,- Sk. V dohode o ručení žalovaní 2/ a 3/ rade vyhlásili, že uspokojia pohľadávku veriteľa, ktorá vznikla z označenej úverovej zmluvy, spolu s príslušenstvom, ktoré vznikne v dôsledku alebo v súvislosti s odstúpením alebo vypovedaním úverovej zmluvy, pohľadávku na uhradenie nákladov podľa úverovej zmluvy, tejto dohody a všetkých ostatných zmlúv uzavretých medzi veriteľom a dlžníkom, pohľadávku a jej príslušenstvo, ktoré vzniknú v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom úverovej zmluvy iným spôsobom ako splnením alebo vypovedaním, pohľadávku a jej príslušenstvo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá vznikne, resp. vznikla v dôsledku alebo v súvislosti s plnením veriteľa dlžníkovi bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, pohľadávku (pohľadávky) a jej (ich) príslušenstvo, ktoré vzniknú na základe zmeny právneho vzťahu založeného úverovou zmluvou (t.j. pohľadávky vyplývajúce zo zmeny výšky poskytnutých peňažných prostriedkov a pod.) alebo nahradením záväzku vyplývajúceho z úverovej zmluvy novým záväzkom, t.j. v prípade privatívnej novácie právneho vzťahu založeného úverovou zmluvou (pre všetky uvedené prípady alebo ktorýkoľvek z nich ďalej len pohľadávka), a to v prípade, aj dlžník neuhradí veriteľovi pohľadávku riadne a včas, a to aj bez doručenia výzvy na plnenie dlžníkovi.

7. Zo zmluvy o postúpení a z jej prílohy č. 1 súd zistil, že predmetná pohľadávka bola postúpená na žalobcu predchádzajúcim veriteľom. Súd konštatoval, že žalovaná 1/ porušila povinnosť vyplývajúcu jej zo zmluvy, t.j. riadne a včas uhrádzať dohodnuté splátky úveru, preto Slovenská sporiteľňa listom zo 16.12.2008 oznámila žalovanej 1/, že je v omeškaní so splácaním predmetnej pohľadávky ku dňu 30.11.2008 vo výške 42.432,30 Sk (1.408,49 €) s príslušenstvom a vyzvala ju, aby dlžnú sumu uhradila najneskôr do 10 dní od doručenia výzvy s tým, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy v stanovenej lehote pristúpi k zvereniu predmetnej pohľadávky do mandátnej správy tretej osobe. Žalobca po postúpení pohľadávky písomne listami z 26.6.2012 adresovanými žalovaným im oznámil, že pohľadávka mu bola postúpená, a vzhľadom na to, že boli porušené z ich strany zmluvné podmienky riadne a včas splácať splátky úveru, tak vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, ktorý pozostával zo sumy 13.058,63 € - istina k 28.6.2011 a úrok z omeškania 964,90 €, spolu 14.023,53 € a vyzval ich na splatenie celej pohľadávky v lehote 15 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia. Zároveň zaslal žalovaným pokusy o zmier z 26.6.2012, ktorými žalovaným oznámil, že ním ako veriteľom bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru a vyzval ich, aby dlh uhradili najneskôr do 15 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia. Žalovaní 2/ a 3/ potvrdili, že im oznámenie a predžalobná výzva boli doručené.

8. Súd vychádzajúc z dôkazov v konaní dospel k záveru, že predmetom sporu je pohľadávka žalobcu voči žalovaným, ktorá vznikla porušením zmluvných povinností zo strany žalovaných zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré spočívalo v tom, že riadne a včas neplatili dohodnuté splátky úveru a dostali sa do omeškania. Žalobca si v tomto konaní uplatnil voči žalovaným zaplatenie istiny pozostávajúcej z neuhradených 78 splátok úveru po 144,96 € mesačne (splátky splatné od 20.8.2008 do 20.1.2015) v celkovej výške 11.306,88 €. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter uzavretej zmluvy o úvere súd aplikujúc na prejednávajúcu vec ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spolu s ustanovením § 52 ods. 2 a § 100 ods. 1, § 101 OZ, konštatoval, že žaloba bola podaná na súd dňa 14.8.2012, preto 12 mesačných splátok úveru uplatňovaných žalobcom za obdobie od 21.8.2008 do 21.7.2009 (12 mesiacov x 144,96 €) v celkovej sume 1.739,52 € si uplatnil po uplynutí trojročnej premičacej doby, ktorá uplynula u jednotlivých splátok takto: 144,96 € splatnej 20.8.2008 dňom 20.8.2011, 144,96 € splatnej 20.9.2008 dňom 20.9.2011, 144,96 € splatnej 20.10.2008 dňom 20.10.2011, 144,96 € splatnej 20.11.2008 dňom 20.11.2011, 144,96 € splatnej 20.12.2008 dňom 20.12.2011, 144,96 € splatnej 20.1.2009 dňom 20.1.2012, 144,96 € splatnej 20.2.2009 dňom 20.2.2012, 144,96 € splatnej 20.3.2009 dňom 20.3.2012, 144,96 € splatnej 20.4.2009 dňom 20.4.2012, 144,96 € splatnej 20.5.2009 dňom 20.5.2012, 144,96 € splatnej 20.6.2009 dňom 20.6.2012, 144,96 € splatnej 20.7.2009 dňom 20.7.2012.

Súd použil ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho

voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával, odôvodnil tým, že ustanovenia uvedeného zákona, nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia, preto od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. V časti istiny 1.739,52 € súd preto žalobu pre premlčanie zamietol. Zároveň pre premlčanie žalobu zamietol aj v časti zaplatenia úroku z omeškania a to: 5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.8.2008 do zaplatenia, 5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.9.2008 do zaplatenia, 5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.10.2008 do zaplatenia, 5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.11.2008 do zaplatenia, 5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.12.2008 do zaplatenia, 10 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.1.2009 do zaplatenia, 10 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.2.2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.3.2009 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.4.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.5.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.6.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 144,96 € od 21.7.2009 do zaplatenia. V časti istiny 9.567,36 € (66 splátok po 144,96 €) spolu s úrokom z omeškania v zákonnej výške odo dňa splatnosti jednotlivých nepremľaných splátok žalobe vyhovel a zaviazal žalované 1/ a 2/ túto sumu s prísl. žalobcovi zaplatiť.

9. Súd ďalej uviedol, že žalovaný 3/ ako ručiteľ podľa § 549 OZ využil svoje právo odoprieť plnenie veriteľovi tvrdiac, že je v rozpore s dobrými mravmi, ak sa veriteľ spoliehal na to, že má možnosť uspokojiť pohľadávku od ručiteľov a nepristupoval s náležitou odbornou starostlivosťou k vymáhaniu pohľadávky od žalovanej 1/. Mal za to, že pôvodný veriteľ zavinil, že pohľadávku nemôže uspokojiť hlavný dlžník - žalovaná 1/, pričom argumentoval, že úverová zmluva bola uzavretá ešte dňa 7.1.2005, pričom ku dňu postúpenia pohľadávky, t.j. k 28.6.2011 bola žalovaná 1/ v omeškaní so splácaním dlhu 1224 dní, čo znamená, že do sústavného omeškania s plnením dlhu sa dostala už vo februári 2008, o čom mal veriteľ vedomosť, pričom žalobca pristúpil k vymáhaniu pohľadávky až takmer po 5 rokoch od uvedenej doby. Medzitým došlo k tomu, že žalovaná 1/ sa zdržiava na neznámom mieste, takže vymáhanie tejto pohľadávky od nej ako priamej dlžníčky bude komplikované, teda je zrejmé, že žalobca pristúpil k vymáhaniu pohľadávky od ručiteľov - žalovaných 2/ a 3/.

10. Súd k argumentom žalovaného 3/ uviedol, že ustanovenie § 549 OZ umožňuje ručiteľovi uplatniť právo odoprieť plnenie, ktoré mu vyplýva z ručiteľského záväzku, ak veriteľ zavinil, že jeho pohľadávku dlžník nemôže uspokojiť. Skutočnosť, že pohľadávku nemôže uspokojiť dlžník, neznamena zánik nároku veriteľa voči ručiteľovi. Ručiteľ má však právo vzniesť námietku, že tento stav zavinil veriteľ, avšak ručiteľ musí svoje tvrdenie dokázať. Ak sa preukáže, že námietka je dôvodná, súd žalobu voči ručiteľovi zamietne. Obchodný zákonník takéto právo pre ručiteľa nezakotvuje (§ 303 až § 312 Obchodného zákonníka). Z listinných dôkazov predložených žalobcom mal súd za preukázané, že potom, čo bola v roku 2005 uzavretá medzi účastníkmi úverová zmluva, pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa a.s. listom zo 16.12.2008 oznámil žalovanej 1/, že je v omeškaní so splácaním predmetnej pohľadávky ku dňu 30.11.2008 vo výške 42.432,30 Sk (1.408,49 €) s prísl. a vyzval ju, aby dlžnú sumu uhradila najneskôr do 10 dní od doručenia výzvy s tým, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy v stanovenej lehote pristúpi k zvereniu predmetnej pohľadávky do mandátnej správy tretej osobe. Už v tom čase bola teda žalovaná 1/ v omeškaní so splácaním úveru 1224 dní. Od uvedenej doby až do postúpenia pohľadávky žalobcovi nevykonal pôvodný veriteľ žiadne ďalšie kroky k tomu, aby pohľadávku vymáhal, napr. vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a pod. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a k jeho vymáhaniu došlo až po postúpení pohľadávky žalobcovi listami zo dňa 26.6.2012. Súd dospel k záveru, že námietka žalovaného 3/ (ručiteľa), že právny predchodca žalobcu nepristupoval s náležitou odbornou starostlivosťou k vymáhaniu pohľadávky od dlžníčky - žalovanej 1/ a teda zavinil tento stav, za ktorý zodpovedá v konečnom dôsledku žalobca, je dôvodná, a preto uznal jeho právo odoprieť plnenie žalobcovi a voči nemu žalobu zamietol v celom rozsahu.

11. K námietke premlčania vznesenej žalobcom voči uplatnenému právu žalovaného 3/ odoprieť mu plnenie súd citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 7/2008, podľa ktorého ak ručiteľ svoje právo odoprieť plnenie využije, zaniká jeho povinnosť z ručiteľského záväzku, teda zaniká i tejto povinnosti zodpovedajúce právo veriteľa na plnenie z ručiteľského záväzku. Keďže pre tento právny úkon nie je stanovená žiadna forma, možno ho urobiť písomne alebo ústne a to nielen pred žalobným uplatnením pohľadávky veriteľom, ale aj po jej uplatnení v základnom konaní (napr. protinávrhom o určenie zániku práva alebo námietkou vo forme obrany proti žalobe), prípadne aj v exekučnom konaní, predmetom ktorého je vymáhanie pohľadávky proti ručiteľovi. K

zániku ručiteľského záväzku dochádza okamihom dôjdenia prejavu vôle ručiteľa o odopretí plnenia veriteľovi. Tento účinok môže nastať i doručením žaloby veriteľovi, predmetom, ktorej je určenie zániku práva z ručiteľského záväzku, pokiaľ je v nej tento prejav vôle ručiteľa obsiahnutý. Pretože zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka ani z iného právneho predpisu nevyplýva časové obmedzenie na uplatnenie práva na odopretie plnenia, môže tak ručiteľ urobiť (ako vyplýva už z uvedeného) kedykoľvek po vzniku tohto práva, najneskôr však do zániku pohľadávky zabezpečenej ručením. Analogické použitie ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní pri posudzovaní právnych následkov účinného uplatnenia práva ručiteľa odoprieť plnenie neprichádza do úvahy. Premlčanie je občianskoprávnym inštitútom, s ktorým sa spája zánik nároku (nie však zánik práva), t.j. strata vymáhateľnosti (žalovateľnosti, vykonateľnosti) práva, ktoré zostáva len v podobe naturálnej obligácie. Priznanie takýchto účinkov aj iným právnym úkonom, ktoré s premlčaním nesúvisia, len cez použitie analógie nie je možné. Takéto účinky (strata vymáhateľnosti práva) sa totiž výslovne spájajú len s uplatnením námietky premlčania (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Nevyhnutným dôsledkom uplatnenia práva ručiteľa odoprieť plnenie môže byť len zánik povinnosti ručiteľa a teda i zánik práva veriteľa na plnenie z ručiteľského záväzku.

12. Dopĺňacím rozsudkom 11C 11/2015-227 z 11.12.2015 súd doplnil rozsudok z 1.12.2015 o výrok o náhrade trov konania a žalované 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 576,42 € a trovy právneho zastúpenia v sume 3.037,58 € na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhej žalovanej. Ďalším výrokom súd žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 3/ trovy konania v sume 2.440,88 € na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

13. Rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti proti žalovaným 1/ a 2/ a v zamietavej časti v celom rozsahu proti žalovanému 3/ napadol včas podaným odvolaním žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že návrhu vyhovie, resp. aby odvolací súd zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie. Uplatnil si náhradu trov konania. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 4/2012, 2 M Cdo 3/2011 a 7 M Cdo 9/2014 a niektoré rozhodnutia krajských súdov argumentoval, že nie je možné sa stotožniť s tvrdením súdu prvého stupňa o premlčaní pohľadávky v časti 1.739,52 €, nakoľko v predmetnej veci sa jedná o absolútny obchod, čo znamená, že tento právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa spravuje Obchodným zákonníkom, teda platí 4-ročná premlčacia doba. Citoval z Nálezu Ústavného súdu (ďalej len „ÚS“) SR z 24.5.1995, PL. ÚS 36/1995, Nálezu ÚS SR z 24.5.1995, PL. ÚS 16/1995, Nálezu ÚS SR z 8.3.2011, III. ÚS 348/2006 a namietal postup súdu, ktorý aplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, účinného od 1.5.2014 napriek tomu, že žalobca si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom zo dňa 14.8.2012. Daným postupom súdu podľa žalobcu dochádza k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Ďalej uviedol, že aplikáciou ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Navyiac predmetná úverová zmluva bola uzavretá 7.1.2005, pričom v období do 31.12.2007 sa na ňu nevzťahovali ustanovenia § 52 až 54 OZ, ale úverová zmluva bola upravená v Obchodnom zákonníku. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 OZ sa nespravujú nároky vzniknuté pred 1.1.2008, čo znamená, že pokiaľ pred 1.1.2008 bola uzavretá zmluva o úvere, tak ako v prejednávanej veci, kde bol dlžníkom spotrebiteľ, nie je možné práva a povinnosti vzniknuté pred 1.1.2008 z tejto zmluvy posudzovať podľa ustanovenia § 52 až § 54 OZ, pretože právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 1.1.2008 sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov. Preto aj na ručiteľský záväzok v danom prípade treba aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a nie Občianskeho zákonníka, pričom Obchodný zákonník nezakotvuje právo ručiteľa namietat, že právny predchodca žalobcu neprístupoval s náležitou odbornou starostlivosťou k vymáhaniu pohľadávky od dlžníčky, tak ako to umožňuje ustanovenie § 549 OZ. Preto je námietka ručiteľa podľa § 549 OZ nedôvodná a súd na ňu nemal prihliadať. Okrem toho ručiteľa nemožno považovať za spotrebiteľa. V súvislosti s uzavretou dohodou o ručení nemožno hovoriť ako o spotrebiteľskej zmluve, nakoľko postupca na základe tejto dohody neposkytoval žalovanému 3/ žiadne výrobky ani služby. Z uvedeného dôvodu sa na dohodu o

ručení nevzťahujú ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C 45/96, podľa ktorého za spotrebiteľa rozhodne nemožno považovať osobu, ktorej nie sú určené služby. Navyše žalovaný 3/ nepreukázal dôvodnosť uplatnenej námietky, tzn. či veriteľ skutočne zavinil, že od žalovanej 1/ nie je možné vymôcť predmetnú pohľadávku a či neskoršie uplatnenie pohľadávky na súde má vplyv na vymožitelnosť dlžnej sumy od žalovanej 1/. Dopĺňací rozsudok o trovách konania napadol včas podaným odvolaním žalobca, ktorý navrhol, aby ho odvolací súd spolu s rozsudkom vo veci samej v napadnutom rozsahu zmenil tak, že vyhovie jeho návrhu voči žalovaným, resp. ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14. V odvolacom konaní boli žalované 1/ a 2/ nečinné.

15. Žalovaný 3/ k námietke žalobcu, že predmetná zmluva, z ktorej odvodzuje svoj nárok nemá spotrebiteľský charakter, citoval § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení novely zák. č. 616/2004 Z.z., účinnnej od 25.11.2004, podľa ktorého „spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje“. Argumentáciu žalobcu z tohto pohľadu považuje za nenáležitú, lebo spotrebiteľské (typové, štandardné) zmluvy boli v právnom poriadku vymedzené dávno pred účinnosťou novely Občianskeho zákonníka (1.1.2008) na ktorú poukazoval žalobca. Nemožno preto spochybníť, že žalovaná 1/ pri podpisovaní zmluvy o úvere dňa 7.1.2005 vystupovala v pozícii spotrebiteľa. Rovnako tak nemožno mať pochybnosti, že žalovaní 2/ a 3/ pri podpise dohody o ručení vystupovali ako spotrebiteľia. Vyjadril názor, že je neprípustné, aby ručiteľ bol menej chránený ako samotný dlžník a mal menej práv ako dlžník. Ručiteľ v tejto veci má postavenie spotrebiteľa a to aj s poukazom na čl. 2 písm. b/ Smernice EHS, podľa ktorého „spotrebiteľ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom nevzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo profesii“. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval na právny vzťah medzi účastníkmi konania Občiansky zákonník a správne mal použiť normy Obchodného zákonníka, argumentoval, že podľa poslednej novely OZ, vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z. „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Na všetky spotrebiteľské právne vzťahy sa teda prednostne použije občianskoprávna úprava pred úpravou obchodnoprávnou, a to aj v otázke ručenia. Zdôraznil dôvodovú správu k novele OZ vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z., podľa ktorej „... sa bude vždy preferovať priorita OZ, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, a to na celý režim právneho vzťahu, aj keby sa na právny režim mohla použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Z toho plynie, že OZ sa použije aj pri posudzovaní otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne“. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21.4.2015 sp. zn. 3 M Cdo 12/2014, podľa ktorého by súd mal „vziať na zreteľ § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by zohľadniť tiež § 52 ods. 2 vetu tretiu OZ, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom“. Vzhľadom na uvedené nie je možné akceptovať argumentáciu žalobcu o aplikácii noriem Obchodného zákonníka vo vzťahu k ručiteľskému záväzku. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalobcu týkajúcu sa aplikácie ustanovenia § 549 OZ žalovaným 3/ ako ručiteľom, tento zdôraznil, že žalovaná 1/ ako priama dlžníčka sa dostala do tzv. sústavného omeškania s plnením svojho dlhu už vo februári 2008, žalobca však pristúpil k vymáhaniu pohľadávky až takmer po 5 rokoch, zjavne sa spoliehajúc, že pohľadávka je zabezpečená ručením zo strany dvoch ručiteľov. Žalobca, rovnako ako jeho právny predchodca, pritom dlhodobo pôsobí ako odborník na finančnom trhu a je jeho povinnosťou uplatniť si svoju pohľadávku riadne a včas. V opačnom prípade sa vystaví nebezpečenstvu „oslabenia“ pohľadávky, či už v dôsledku jej premlčania alebo možnosti ručiteľa odoprieť plnenie. O týchto následkoch musel žalobca vedieť, prinajmenšom s nimi musel byť uzrozumený, a tak mu možno pričítať minimálne nedbanlivostné zavinenie. Takýto právny názor vyplýva aj z odbornej literatúry (napr. Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, 1904 str.), podľa ktorej „rovnako tak môže dôjsť k zavineniu v prípade, že veriteľ odkladá uspokojenie svojej pohľadávky“, resp. „zavinenie veriteľa pri uplatnení a vymáhaní pohľadávky môže spočívať napr. v tom,

že bez vážneho dôvodu oddŕaľoval vymáhanie pohľadávky“ (Svoboda, J. a kol.: Občiansky zákonník, Komentár a súvisiace predpisy, V. vydanie. Bratislava: Eurounion spol. s r.o. 2004 str. 549) alebo „zákon vychádza z toho, že ručenie posilňuje záväzok medzi veriteľom a dlžníkom a pohľadávku by mal v prvom rade uspokojiť dlžník. Bolo by však v rozpore s dobrými mravmi, aby sa veriteľ spoliehal na to, že má možnosť uspokojiť svoju pohľadávku od ručiteľa“ (Fekete, I.: Občiansky zákonník, 2. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 1574). Podobne aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26.6.2008 sp. zn. 4 M Cdo 7/2008 „zavinenie veriteľa pri uplatnení a vymáhaní pohľadávky môže spočívať napr. v tom, že bez vážneho dôvodu oddŕaľoval vymáhanie splatnej pohľadávky a to nielen v zmysle jej uplatnenia žalobou v základnom konaní, ale prípadne aj po vzniku exekučného titulu (teda po jej prisúdení právoplatným a vykonateľným rozhodnutím)“. Zdôraznil, že ustanovenie § 549 OZ rozvíja zásadu subsidiarity, na ktorej je ručiteľský záväzok postavený. Zákonodarca tak podčiarkuje primárnu existenciu záväzku dlžníka, na základe ktorého sa má veriteľ primárne uspokojiť z plnenia dlžníka a nemal by dopustiť situáciu, kedy by v dôsledku svojej nečinnosti a nenáležitej odbornej starostlivosti v súvislosti s uplatnením pohľadávky, mal plniť ručiteľ. Práve pre tieto prípady vzniká ručiteľovi právo odoprieť plnenie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje rozsudok v časti, v ktorej bola žaloba proti zamietnutá, za správny a navrhol ho potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

16. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorý platí aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti (§ 470 ods. 1 CSP).

17. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia tohto zákona, zostávajú zachované.

18. Pri zmenách právnych predpisov procesnoprávnej povahy platí zásada (vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku výslovne vyjadrená v § 470 ods. 1 CSP), že nové procesné právo (jeho zmeny) platí odo dňa nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy (Civilného sporového poriadku) i pre konania (spory) začaté pred nadobudnutím jej účinnosti s tým, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 veta prvá CSP).

19. Odvolací súd posudzuje prípustnosť odvolania v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, avšak dôvodnosť odvolania už posudzuje podľa Civilného sporového poriadku v zmysle citovaného ust. § 470 ods. 1 CSP.

20. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 205 ods. 2 písm. c/ a f/ O.s.p. v spojení s § 470 ods. 2 prvej vety CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

21. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 8.11.2017 o 12.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 215/2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 2.11.2017 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v súlade s § 219 ods. 1, 3, § 378 ods. 1 CSP.

22. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať (§ 379 ods. 1 CSP).

23. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolaním nebol napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým boli žalované 1/ a 2/ zaviazané plniť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 9.567,36 € s prísl. a v súvisiacom výroku o trovách konania. Preto rozsudok v tejto (odvolaním nenapadnutej) časti nadobudol právoplatnosť a nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

24. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

25. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok žalobcu uvedených v odvolaní, sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie i právnym posúdením prejednávanej veci, ako aj s dôvodmi rozsudku v napadnutej časti, na ktoré v celom rozsahu v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Odvolanie žalobcu nemožno považovať za opodstatnené, lebo súd prvej inštancie úplne zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa svojej úvahy v súlade s § 132 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase rozhodnutia súdu, a uplatnený nárok i účinky námietky premlčania ex offo aj správne právne posúdil. Vzhľadom na charakter spotrebiteľského vzťahu účastníkov, súd správne pri ex offo posudzovanom premlčaní aplikoval ustanovenie § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že suma 1.739,52 € (pozostávajúca z 12-ich mesačných splátok za obdobie od 21.8.2008 do 21.7.2009 po 144,96 €) je premlčaná spolu s prísl. a nemožno žalované 1/ a 2/ zaviazat' na zaplatenie tejto sumy žalobcovi.

26. Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1.5.2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

27. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (v znení účinnom od 1.5.2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

28. V zmysle uvedených zákonných ustanovení, vychádzajúc z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 12/2014 z 21.4.2015 (Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 12.4.2016 sp. zn. III. ÚS 194/2016-10 odmietol sťažnosť žalobcu ako zjavne neopodstatnenú proti tomuto rozhodnutiu), odvolací súd je zo zákona povinný prihliadať na dôvody, ktoré bránia priznať plnenie požadované žalobou. V posudzovanej veci musí brať do úvahy, že ide o právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, z čoho vyplýva, že vždy sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to aj v prípade, keď ide o tzv. absolútny obchod. V tejto konkrétnej veci to znamená, že premlčanie sa posudzuje podľa Občianskeho zákonníka a premlčacia doba je trojročná.

29. Odvolací súd poznamenáva, že obe citované ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014, a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenie. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom a aplikujú sa vo všetkých konaniach t.j. aj začatých pred dátumom 1. mája 2015 (princíp okamžitej aplikability procesno-právnych noriem, viď napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3 M Cdo 9/2014, 3 M Cdo 12/2014, 3 M Cdo 14/2014, 8 M Cdo 3/2015, 4 M Cdo 17/2014, 8 M Cdo 3/2015, 8 M Cdo 13/2014).

30. Súd prvej inštancie preto správne v prejednávanom spore ex offo posudzoval otázku premlčania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a dospel k správne právnemu záveru o čiastočnom premlčaní uplatnenej pohľadávky proti žalovaným 1/ a 2/.

31. V súvislosti s odvolacou námietkou žalobcu spočívajúcou v tvrdení, že na posúdenie ručiteľského vzťahu žalovaného 3/ bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a nie ako to nesprávne urobil súd prvej inštancie ustanovenia Občianskeho zákonníka, odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 101/2016-9 zo 17.2.2016, ktorým bola odmietnutá sťažnosť obchodnej spoločnosti ako zjavne neopodstatnená, podaná proti rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co 506/2014-227 z 3.9.2015, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 16C 57/2013-100 z 3.2.2014. V tomto konaní si sťažovateľ, ako žalobca na všeobecnom súde, uplatňoval svoje nároky proti žalovanému z titulu ručiteľského záväzku medzi

právnym predchodcom žalobcu (sťažovateľa) ako veriteľom a žalovaným ako ručiteľom po tom, čo dlžník svoje povinnosti z úverovej zmluvy neplnil. Súd prvej inštancie a následne krajský súd posúdili úverovú zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú a dospeli k záveru o nutnosti aplikácie Občianskeho zákonníka na posúdenie nárokov žalobcu, a to vrátane premlčania nárokov a možnosti namietania premlčania dlhu žalovaným ako ručiteľom.

32. Odvolací súd zdôrazňuje, že novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. doplnením ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka definitívne vyriešila, že na všetky právne vzťahy, v ktorých je účastníkom spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z dôvodovej správy k zákonu vyplýva (ako to uviedol aj žalovaný 3/), že cieľom jej prijatia je odstrániť výkladové problémy v otázke použitia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka na spotrebiteľské vzťahy, s nimi súvisiace vzťahy a osobitne vzťahy tzv. akcesorického charakteru. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a pod., aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka

33. Záväzok ručiteľa a dlžníka je záväzkom akcesorickým, pričom vznik a trvanie tohto záväzku je podmienené existenciou hlavného záväzku medzi veriteľom a dlžníkom. Z akcesorickej povahy ručiteľského záväzku vyplýva, že sa riadi tou právnou úpravou, ktorou sa riadi hlavný právny vzťah, teda v danej veci Občianskym zákonníkom. Vzťahy ohľadne zabezpečenia splnenia dlhu majú k hlavnému záväzku subsidiárnu povahu a sú od hlavného záväzku závislé. So zánikom dlhu zaniká aj jeho zabezpečenie. Bolo by nelogické vzhľadom na podpornú povahu zabezpečenia, aby sa zabezpečovacie prostriedky riadili iným režimom ako hlavný záväzok.

34. Podľa § 549 OZ ručiteľ môže plnenie odoprieť, pokiaľ veriteľ zavinil, že pohľadávku nemôže uspokojiť dlžník.

35. Ide o právnú úpravu, ktorá okrem námietok, ktoré inak patria dlžníkovi (§ 548 ods. 2 OZ) umožňuje ručiteľovi odoprieť plnenie z dôvodu, ktorým je zavinenie veriteľa, ktorý zavinil, že dlh nemôže upokojiť sám dlžník. Nie je rozhodujúce, či zavinenie je spôsobené úmyselne alebo z nedbanlivosti.

36. Tým, že veriteľ zavinil, že nemôže svoju pohľadávku vymôcť proti dlžníkovi, nestráca automaticky nárok voči ručiteľovi. Záleží totiž na ručiteľovi, či využije svoje právo odoprieť plnenie. Odopretie plnenia ručiteľom, ak sú pre takéto konanie splnené zákonné podmienky, je právnym úkonom ručiteľa, pretože sú s ním nepochybne spojené právne dôsledky, ktoré sa v praktickej rovine prejavujú zamietnutím žaloby proti ručiteľovi. I keď zákon výslovne neupravuje právne dôsledky (účinky) tohto právneho úkonu, účinné odopretie plnenia ručiteľom v zmysle § 549 OZ má za následok zánik jeho ručiteľského záväzku. Ak ručiteľ svoje právo odoprieť plnenie využije, zaniká jeho povinnosť z ručiteľského záväzku, teda zaniká i tejto povinnosti zodpovedajúce právo veriteľa na plnenie z ručiteľského záväzku. Keďže pre tento právny úkon nie je stanovená žiadna forma, možno ho urobiť písomne alebo ústne a to nielen pred žalobným uplatnením pohľadávky veriteľom, ale aj po jej uplatnení v základnom konaní (napr. protinávrhom o určenie zániku práva alebo námietkou vo forme obrany proti žalobe). K zániku ručiteľského záväzku dochádza okamihom dôjdenia prejavu vôle ručiteľa o odopretí plnenia veriteľovi. Tento účinok môže nastať i doručením žaloby veriteľovi, predmetom, ktorej je určenie zániku práva z ručiteľského záväzku, pokiaľ je v nej tento prejav vôle ručiteľa obsiahnutý. Pretože zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka ani z iného právneho predpisu nevyplýva časové obmedzenie na uplatnenie práva na odopretie plnenia, môže tak ručiteľ urobiť (ako vyplýva už z uvedeného) kedykoľvek po vzniku tohto práva, najneskôr však do zániku pohľadávky zabezpečenej ručením (viď rozsudok NS SR 4 M Cdo 7/2008 z 26.6.2008).

37. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného 3/, že pokiaľ napriek tomu, že priama dlžníčka bola v sústavnom omeškaní s plnením dlhu už vo februári 2008 veriteľ pristúpil k vymáhaniu pohľadávky až takmer po 5-ich rokoch, minimálne z nedbanlivosti zavinil, že jeho pohľadávku nemôže uspokojiť priama dlžníčka, ktorá sa medzitým zdržiava na neznámom mieste a súd jej musel ustanoviť opatrovníka. Za danej situácie žalovaný 3/ dôvodne odoprel plnenie veriteľovi zo svojho ručiteľského záväzku.

38. Odvolací súd konštatuje, že skutočnosti a právne argumenty žalobcu uvedené v odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku v napadnutých výrokoch a dopĺňacieho rozsudku (o náhrade trov konania) a neodôvodňujú iné rozhodnutie vo veci, preto rozsudok v napadnutých výrokoch a dopĺňací rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

39. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný 3/ bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu odvolací súd priznal proti v odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Žalované 1/ a 2/ boli v odvolacom konaní plne úspešné, avšak trovy odvolacieho konania im preukázateľne nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická

osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).